

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) เพื่อศึกษาปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และสภวิทยาลัยศรีอยุธยา โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่อาจารย์ที่สอนในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และสภวิทยาลัยศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2529 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling)¹ โดยยึดเกณฑ์ร้อยละ 25² ของประชากรทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1³

¹ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, หลักการวิจัยทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: O.S. Printing House , 2527), หน้า 50 - 51.

² ประคอง กรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, หน้า 10.

³ เอกสารฝ่ายวิจัยกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู, สถิติการศึกษา ปี 2529. (อัครสำเนา)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์		
1.1 วิทยาลัยครูพระนคร	221	55
1.2 วิทยาลัยครูจันทระเกษม	242	61
1.3 วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	196	49
1.4 วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	256	64
1.5 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	230	58
1.6 วิทยาลัยครูธนบุรี	131	33
2. สหวิทยาลัยศรีอยุธยา		
2.1 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	188	47
2.2 วิทยาลัยครูเทพสตรี	167	42
2.3 วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	170	42
2.4 วิทยาลัยครูระยอง	138	34
2.5 วิทยาลัยครูรำไพพรรณี	115	29
รวม	2054	514

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการปรัชญาการศึกษา 6 ทัศนะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูระดับภาคและระดับชาติ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) แบบ 6 ตัวเลือก ซึ่งตัวเลือกแต่ละตัวจะแทนปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิใน 6 ด้าน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายการศึกษา	3	ขอ	แบ่งเป็น	12	ขอย่อย	รวม	18	ตัวเลือก
2. หลักสูตร	3	ขอ	แบ่งเป็น	12	ขอย่อย	รวม	18	ตัวเลือก
3. ผู้สอน	3	ขอ	แบ่งเป็น	12	ขอย่อย	รวม	18	ตัวเลือก
4. ผู้เรียน	3	ขอ	แบ่งเป็น	12	ขอย่อย	รวม	18	ตัวเลือก
5. โรงเรียน	3	ขอ	แบ่งเป็น	12	ขอย่อย	รวม	18	ตัวเลือก
6. กระบวนการเรียนการสอน		5	ขอ	แบ่งเป็น	20	ขอย่อย	รวม	30

การเรียงลำดับข้อคำถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้เรียงข้อคำถามดังนี้

จุดมุ่งหมายการศึกษา	ขอ 1 - 3
หลักสูตร	ขอ 4 - 6
โรงเรียน	ขอ 7 - 9
ผู้สอน	ขอ 10 - 12
ผู้เรียน	ขอ 13 - 15
กระบวนการเรียนการสอน	ขอ 16 - 20

การสลับปะปนตัวเลือกผู้วิจัยได้สลับไว้ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวเลือกที่ใช้แทนปรัชญาการศึกษาตามความต้องการในแต่ละข้อ

ข้อ	ลัทธิ	สารัตถนิยม	นิรันตรนิยม	พัฒนาการ นิยม	ปฏิรูปนิยม	อรรถิภาว นิยม	พุทธ ปรัชญา
1.		ง	ช	จ	ค	ฉ	ก
2.		ช	จ	ฉ	ค	ก	ง
3.		ค	ก	ช	จ	ฉ	ง
4.		ช	จ	ง	ค	ก	ฉ
5.		ฉ	จ	ง	ค	ก	ช
6.		ช	ฉ	ง	ก	จ	ค
7.		ช	ค	ก	ง	จ	ฉ
8.		ง	ช	ก	ฉ	ก	จ
9.		ก	ค	ช	ง	จ	ฉ
10.		ค	ช	จ	ฉ	ง	ก
11.		ก	ช	ง	ค	จ	ฉ
12.		ง	ก	ฉ	ช	ค	จ
13.		ง	ก	ค	ช	ฉ	จ
14.		ก	ช	ค	ง	ฉ	จ
15.		ก	ช	ค	จ	ง	ฉ
16.		ช	ก	ง	ค	จ	ฉ
17.		ก	ค	ฉ	จ	ค	ง
18.		ก	ง	ฉ	จ	ค	ช
19.		ช	จ	ง	ฉ	ค	ก
20.		ก	ง	ช	ค	จ	ฉ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร สิ่งพิมพ์ และรายงาน การวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา พร้อมกับวิธีการสร้างเครื่องมือ ตลอดจน พจนานุกรม สัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้และเกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์วิทยาลัยครู ผู้บริหาร ในกรมการฝึกหัดครู คณะกรรมการมหาวิทยาลัย เพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างเป็นแบบ สอบถาม ต่อจากนั้นได้นำแบบสอบถามนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ วิศทเวทย์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีติติก
4. รองศาสตราจารย์ วิจิตร เกตุวิสิษฐ์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ทุงคสวัสดิ์
6. อาจารย์ พันโท ประสาร ทองภักดี

หลังจากได้นำแบบสำรวจมาแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คืออาจารย์วิทยาลัยครูสวนสุนันทาและวิทยาลัยครูบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสอบซ้ำ (Test - Retest) เมื่อ ได้ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้สูตร⁴

⁴เขาวที วิบูลย์ศรี, หลักการวัดผลและการสร้างข้อสอบ (ภาควิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 57.

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} = สัมประสิทธิ์ความเที่ยง
- x = คะแนนสอบ ครั้งแรก
- y = คะแนนสอบ ครั้งหลัง
- N = จำนวนประชากร
- \sum = ผลรวม

ปรากฏว่าไคค่าความเที่ยงของแบบสำรวจปรัชญาการศึกษาตามความ
ต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในระดัฃบภาค แต่ละลัทธิดังนี้

สารัตถนิยม	0.8358
นัรันทรนิยม	0.9571
พิพฒนาการนิยม	0.8679
ปฏิรูปนิยม	0.7435
อติถิกาวนิยม	0.9090
พุทธปรัชญา	0.8379

ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจปรัชญาการศึกษาตามความตองการของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในระดัฃบชาติแต่ละลัทธิดังนี้

สารัตถนิยม	0.9053
นัรันทรนิยม	0.9615
พิพฒนาการนิยม	0.8391
ปฏิรูปนิยม	0.9639
อติถิกาวนิยม	0.9430
พุทธปรัชญา	0.8974

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไคสงแบบสอบถามและเก็บรวบรวมกลับคืนด้วยตนเอง รวมแบบสอบถาม
ที่ส่งไปทั้งหมด 514 ฉบับ ไครับคืนมาในสภาพที่สมบูรณ์ไคไค 484 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
94.16 ดังรายละเอียดไคในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์และสหวิทยาลัยศรีอยุธยา จำแนกตามวิทยาลัยครู

สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

วิทยาลัยครู	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	% ร้อยละ	ร้อยละจำนวน ทั้งหมดที่ได้รับคืน
ชนบุรี	33	33	100	6.8
สวนกุหลาบ	64	59	92.19	12.2
จันทร์เกษม	61	56	91.80	11.6
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	58	55	94.83	11.4
พระนคร	55	50	90.91	10.3
สวนสุนันทา	49	45	91.84	9.3
รวม	320	298	93.12	61.6

สหวิทยาลัยศรีอยุธยา

เพชรบุรีวิทยาลัย	42	38	90.48	7.8
เทพสตรี	42	39	92.86	8.1
พระนครศรีอยุธยา	47	46	97.87	9.5
ฉะเชิงเทรา	34	34	100	7.0
รำไพพรรณี	29	29	100	6.0
รวม	194	186	95.88	38.4
รวมทั้งสิ้น	514	484	94.16	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ หาการอยละ จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา สถานศึกษาที่สำเร็จในระดับสูงสุด วิชาเอก - โทที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งทางวิชาการ คณะวิชา ที่สอน ประสบการณ์นอกสถาบัน ภาระงาน งานที่ปฏิบัติมากที่สุดนอกเหนือจากการสอน และนิเทศการสอน การดูงานหรือประชุมทางวิชาการในต่างประเทศ ภูมิลำเนาเดิม และความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรปรับปรุงหรือส่งเสริม นำเสนอในรูปตารางประกอบ คำบรรยาย

ตอนที่ 2 ปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา ใช้การแจกแจงความถี่ หาการอยละ ปรึชญากการศึกษาตามความต้องการ 6 ลัทธิ ใน 6 คำน คือ จุดมุ่งหมายการศึกษา หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน โรงเรียน กระบวนการเรียนการสอน แลวนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบ คำบรรยาย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อ ๆ ดังนี้

ก. เปรียบเทียบปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา ในระดับภาคและระดับชาติ จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ข. เปรียบเทียบปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา ในระดับภาคและระดับชาติ จำแนกตามลัทธิในแต่ละคาน

ค. เปรียบเทียบปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา ระหว่างระดับภาคและระดับชาติ

ง. เปรียบเทียบปรึชญากการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา ระหว่างระดับภาคและระดับชาติ

จำแนกตามลัทธิในแต่ละค่าน

ในตอนที 3 ทั้งหมดวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์
(Chi - Square) โดยใช้สูตร⁵

$$\chi^2_{df} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

เมื่อ f_o = ความถี่ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
 f_e = ความถี่คาดหวังว่าจะเป็นจริง
 df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ตอนที่ 4 ทดสอบความสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรัชญาการศึกษา
ตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และศรีอยุธยา
ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แรงค ของสเปียร์แมน (Spearman rank - order Correlation Coefficient)⁶

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ N = จำนวนคู่ของข้อมูลที่เรียงลำดับ
 D = ผลต่างของอันดับที่ของข้อมูลแต่ละคู่
 ρ = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

⁵ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, หน้า 142.

⁶ ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เจริญผล, 2527), หน้า 328 - 330.